

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 6Csp/40/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8222201349
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2022:8222201349.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD. v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D., právne zastúpenej: Mgr. Matúš Macko, advokát so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, IČO: 50 424 777 proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpenému: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka so sídlom Majerníková 3/A, 841 05 Bratislava, IČO: 42 185 190, o primerané finančné zadosťučinenie, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 372,60 Eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobkyne **z a m i e t a**.

Žalobkyni **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

11

Žalobou doručenou súdu 5.8.2020 sa žalobkyňa domáhala od žalovaného zaplata sumy 1.172,60 Eur predstavujúcej primerané finančné zadosťučinenie a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnila tým, že v konaní, vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 5Csp/86/2018 sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky, pričom v označenom konaní bola úspešnou, keď súd žalobe rozsudkom sp. zn. 5Csp/86/2018 zo dňa 27.5.2019, ktorý sa stal právoplatný 12.7.2019 vyhovel. Za porušenie spotrebiteľských práv judikovaných označeným súdnym rozhodnutím si uplatnil satisfakciu v podobe primeraného zadosťučinenia z dôvodu, že svoje práva si musel brániť podaním skoršej žaloby. Ďalej žalobu odôvodnil tým, že primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Výšku žiadaného zadosťučinenia odôvodňoval skutočnosťou, že žalovaný sa na jeho úkor obohatil o sumu 172,60 Eur a zároveň bolo súdom vyslovené, že žalovaný voči nemu použil neprijateľnú zmluvnú podmienku.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril v podaní doručenom súdu dňa 12.7.2022. Uvedol, že neuznáva žalobcom vznesený nárok na finančné zadosťučinenie ani čo do dôvodu, ani čo do výšky. Žalovaný má za to, že predmetné rozhodnutie súdu, ktoré uvádza žalobca majú dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Žalovaný považuje vzhľadom na okolnosti prejednávaneho prípadu prípadne priznanú náhradu finančného zadosťučinenia za neprimerane prísnu a založenú na svojoľnom a arbitrárnom výklade práva. Žalobca má za to, že opätovné sankcionovanie by bolo vzhľadom na prechádzajúce konanie neprimerane prísne. Žalovaný je ďalej toho názoru, že žalobcovi žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevznikla a preto jeho priznanie by malo za následok spôsobenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa, a to bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Žalobca mal možnosť si zmluvu pred jej podpísaním prečítať. Žalovaný teda poskytol žalobcovi úver v dobrej viere, že sú mu známe zmluvné dojednania. Za spornú považuje žalovaný aj výšku požadovanej náhrady finančného zadosťučinenia. Žalobca nijako relevantne neodôvodnil výšku požadovaného finančného zadosťučinenia (odhadom určené), ktoré určite nie je primerané a čo teda považuje za primeranosť. Dodávateľ spotrebiteľa (v danom prípade žalovaný žalobcu) nijakým spôsobom nenútil vstúpiť do záväzkovo – právneho vzťahu a vo väčšine prípadov mu umožní sa so zmluvnými dojednaniaми oboznámiť. Skutočnosť, že spotrebiteľ (žalobca) neprejavuje absolútne žiadny záujem oboznámiť sa so zmluvnými ustanoveniami a pochopiť ich obsah nemôže byť automaticky na ujmu dodávateľa. Primerané finančné zadosťučinenie ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry nesleduje reparačnú funkciu, tak ako je to v prípade náhrady škody. V danom prípade bolo žalobcovi priznané právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, a teda nie je čo kompenzovať. Namietal aj výšku požadovanej sumy s tým, že priznané finančné zadosťučinenie nie je možné považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé, pretože ide len o niekoľkonásobné uplatnenie a priznanie sumy bezdôvodného obohatenia. Na základe uvedeného žiadal žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania.

4. Na nariadené pojednávanie sa nedostavil žalovaný, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil podaním doručeným súdu dňa 2.11.2022 s tým, že súhlasil s uskutočnením pojednávania v jeho neprítomnosti. Súd postupom podľa § 180 CSP prejednal vec v neprítomnosti žalovaného.

5. Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby, jej prílohami, a to rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 5Csp/86/2018, vyjadrenie žalovaného k žalobe, replikou žalobkyne a ďalším obsahom spisu, pričom zistil nasledovné:

6. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 5Csp/86/2018 súd uložil žalovanému (POHOTOVOSŤ, s.r.o.) zaplatiť žalobcovi 172,60 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 172,60 Eur od 11.10.2018 do zaplata, to všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň určil, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere číslo XXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzatvorenej medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovanou ako veriteľom, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, bod 19. v znení: Obidve zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1

Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom, je neprijateľná a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu. V odôvodnení rozhodnutia okrem iného súd uviedol, že „21. Pokiaľ ide o námietku žalobkyne o tom, že v danom prípade nie je daný naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky súd poukazuje na právny záver Krajského súdu v Prešove obsiahnutý v uznesení sp. zn. 20Co/120/2017 zo dňa 26.10.2017: „V danom prípade bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu naliehavého právneho záujmu nespočíva na žalobkyni, keďže tento vyplýva priamo zo zákona. Zo samotného zákonného ust. § 53 ods. 1 OZ vyplýva právny záujem žalobkyne ako spotrebiteľky na určenie neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov tohto konania a predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 bod 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Súdny dvor EÚ v rozhodnutí C-473/0 potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS. Žalobkyňa v postavení spotrebiteľky má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách aj v zmysle ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. (každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách) z čoho taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva. Uvedené je aj v súlade s judikatúrou Európskeho Súdneho dvora a ochranou spotrebiteľa, a to slabšej zmluvnej strany.“

22. Vychádzajúc z uvedeného súd zastáva názor, že určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky sa môže spotrebiteľ domáhať samostatnou žalobou alebo spolu so žalobou na plnenie, pričom naliehavý právny záujem je tu daný v záujme spotrebiteľa ako slabšej strany, je daný judikatúrou predovšetkým Krajského súdu v Prešove a vyplýva aj z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. a § 53 ods. 1 OZ (k tomu pozri napr. aj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/26/2016 zo dňa 28.2.2017). Súd pripomína, že právo domáhať sa určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky patrí medzi základné práva spotrebiteľa a súd je povinný neprijateľnosť zmluvnej podmienky skúmať v každom jednotlivom prípade zvlášť, pričom rozhodnutie prijaté pri aplikácii § 298 Civilného sporového poriadku je záväzné inter partes a ak sú dané predpoklady, súd neprijateľnosť zmluvnej podmienky vysloví, a to bez ohľadu na to, či taká neprijateľnosť už bola judikovaná iným súdom.

23. Súd považoval za právne významné vysporiadať sa s námietkou žalovanej o tom, že žalobkyni nie je možné priznať právne postavenie spotrebiteľa. V tejto súvislosti súd uvádza, že aj bez vylúču žalobkyne dospel k záveru, že žalobkyňa pri uzavretí zmluvy konala ako spotrebiteľ. Súd vychádzal jednak z vyjadrení žalobkyne o tom, že úver si brala pre osobné potreby a čerpal aj z právoplatného rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 7Csp/14/2018 zo dňa 27.02.2019, z ktorého vyplýva, že podľa oznámenia správcu dane zo dňa 11.07.2018 sa v účtovníctve žalobkyne za roky XXXX A. XXXX nenachádza žiaden údaj o záväzku voči žalovanej. Súd navyše zohľadnil aj bežné praktiky žalovanej pri uzatváraní zmlúv s osobami, ktoré vlastnili živnostenské oprávnenie.

24. Okrem toho sa súd riadil aj právnym názorom Krajského súdu v Prešove, ktorý v rozsudku sp. zn. 20Co/275/2016 zo dňa 28.2.2017 judikoval: „Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. ... Žalovaný má v predmete svojej činnosti poskytovať úverov a v priebehu konania nebolo žalovaným preukázané, aby úver poskytol žalobcovi za účelom výkonu obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti žalobcu. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade pochybnosti dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť preukázaný bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Všeobecne známou skutočnosťou sú nekalé praktiky žalovaného aplikované pri vyplňovaní základných údajov dlžníka, vrátane účelu poskytnutia finančných prostriedkov. Za daného stavu je dôvodné žalobcovi priznať postavenie spotrebiteľa.“

25. V nadväznosti na vyššie uvedené súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 20Co/295/2014, kde odvolací súd vyslovil, že spotrebiteľ má právo na to, aby jeho postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky.

26. Žalovaná súčasne namietala, že nárok žalobkyne považuje za premlčaný. Na tomto mieste súd pripomína, že žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení a o tom, kto je zaň zodpovedný, dozvedela dňa XX.XX.XXXX, keď navštívila Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, čo vyplýva z jeho prehlásenia zo dňa XX.XX.XXXX. Súd považuje za dostatočne preukázaný moment začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, ktorý je totožný s dňom, keď občianske združenie na ochranu spotrebiteľa poskytlo žalobkyňi informácie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o bezdôvodnom obohatení žalovanej. Súd nemá dôvod spochybňovať toto tvrdenie poznajúc výbavu bežného spotrebiteľa a jeho schopnosť orientovať sa v právnych otázkach. Vzhľadom na to, že žalobkyňa uplatnila svoj nárok súdnou cestou dňa XX.XX.XXXX, uplatnila ho včas, v rámci 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby.

27. Vo vzťahu k 10-ročnej objektívnej premlčacej dobe pri bezdôvodnom obohatení Krajský súd v Prešove opakovane posúdil konanie dodávateľov, ktorí porušujú práva spotrebiteľov ako úmyselné konanie vedúce k ich bezdôvodnému obohateniu. Je totiž vylúčené, aby žalovaná ako profesionál v oblasti poskytovania úverov nepoznala spotrebiteľské právo a prijímala platby od spotrebiteľov nad rámec sumy, ktorá dodávateľovi patrí pri neplatných zmluvách, či úveroch považovaných za bezúročné a bez poplatkov (k tomu pozri napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/8/2017 zo dňa 28.6.2017, sp. zn. 2Co/193/2016 zo dňa 24.7.2017). Desaťročná objektívna premlčacia doba začala plynúť potom, čo stav bezdôvodného obohatenia bol zo strany žalovanej ukončený. Podľa zmluvy mala žalobkyňa splatiť úver v 2 mesačných splátkach so splatnosťou 1. splátky dňa 10.11.2008. Dátum 2. splátky je nejasný. Ak teda žalobkyňa uhradila prvú splátku v novembri XXXX a druhú až neskôr, 10-ročná premlčacia doba nemohla uplynúť pred podaním žaloby, ktorú žalobkyňa podala dňa 26.09.2018. Nárok žalobkyne teda nie je premlčaný.

28. Súd mal za preukázané, že zmluva uzavretá medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovanou ako veriteľom je zmluvou, na ktorú je potrebné aplikovať spotrebiteľské právo, a to s poukazom na to, že žalovaná vystupovala vo vzťahu k žalobkyňi v postavení podnikateľa, zatiaľ čo žalobkyňa, hoc v zmluve uviedla svoje IČO (charakteristické označenie pre podnikateľský subjekt), mala postavenie spotrebiteľa.

29. Podľa bodu 19 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru: Obidve zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom.

30. Súd je názoru, že zmluvné dojednanie uvedené vo výroku II. tohto rozsudku je v hrubom rozpore so záujmom spotrebiteľa, keďže z bodu 19 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru je zrejmé, že žalovaná ako dodávateľ týmto dojednaním sledovala cieľ, a teda, aby dlžník, ktorý uzavrel zmluvu o úvere, bol vylúčený spod režimu spotrebiteľského práva, ktoré je preňho rozhodne prijateľnejšie než právna úprava obsiahnutá v Obchodnom zákonníku. Navyše nejde o individuálne zmluvné dojednanie, čo znamená, že žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť znenie Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Ide teda o neplatné zmluvné dojednanie, ktoré predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

31. Okrem toho bol v zmluve dohodnutý poplatok za poskytnutie úveru v sume 172,61 Eur (5.200,00 Sk). Súd konštatuje, že žalovaná ako veriteľ požadovala od žalobkyne ako dlžníka splnenie finančnej povinnosti za plnenie, ktoré jej z materiálneho hľadiska nebolo dodané, nebolo pre ňu osožné a nebolo ani v jej záujme. Pri poplatkoch zo spotrebiteľského úveru je totiž potrebné, aby sa nimi platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a aby to bolo v jeho záujme. Z tohto dôvodu celá odplata za úver sa javí ako neprijateľná (k tomu pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/219/2013 zo dňa 21.8.2014).

32. Na základe toho súd vo výroku II. rozsudku v súlade s § 298 ods. 2 Civilného sporového poriadku určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky.

33. Súd vyhodnotil predmetnú zmluvu ako bezúročnú a bez poplatkov, a to s poukazom na skutočnosť, že zmluva neobsahovala obligatórny údaj v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z., a to: g) konečnú

splatnosť spotrebiteľského úveru, h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu, i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, (...). V dôsledku absencie týchto podstatných náležitostí zmluvy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona.

34. K údaju podľa § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 258/2001 Z. z. súd dodáva, že je potrebné trvať na tom, že konečná splatnosť spotrebiteľského úveru musí byť určená v zmluve konkrétnym časovým okamihom zreteľne tak, aby spotrebiteľ mohol pred vstupom do úverového vzťahu zohľadniť aj dĺžku jeho riadneho trvania, a tým uskutočniť najvhodnejšiu voľbu medzi viacerými úverovými produktmi, resp. dodávateľmi (obdobný názor je vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 10.12.2012, sp. zn. 16Co/315/2012, sp. zn. 17Co/151/2012 zo dňa 19.09.2012, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/101/2013 zo dňa 22.05.2013).

35. Zmluva neobsahovala ani ďalšiu obligatórnu náležitosť podľa § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 258/2001 Z. z. Prítom Krajský súd v Prešove napr. v rozhodnutí sp. zn. 5Co/59/2017 zo dňa 11.05.2017 vyslovil názor, že v prípade RPMN ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru.

36. Okrem toho v zmluve absentovali aj ďalšie nevyhnutné údaje, ktoré zákon č. 258/2001 Z. z. v § 4 ods. 2 písm. h) a i) vyžadoval. Zmluva vôbec neobsahovala údaj o ročnej úrokovej sadzbe a tiež v nej absentoval údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Pokiaľ ide o termíny splátok zmluva obsahovala síce údaj o počte 2 mesačných splátok, o ich výške, termín splatnosti prvej splátky, ale neobsahovala údaj o termíne druhej splátky.

37. Žalobkyňa v žalobe poukázala aj na ďalšie nedostatky zmluvy. Súd však nepovažoval za právne významné ich osobitne uvádzať, keďže na určenie bezpoplatkového a bezúročného úveru postačí, že absentuje hoci len jeden z obligatórnych údajov v zmysle § 4 ods. 2 s poukazom na § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z.

38. Súd mal za preukázané, že žalobkyni bola na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX poskytnutá suma 663,88 Eur (20.000,00 Sk). Na základe zmluvy mala žalobkyňa splatiť žalovanej sumu 836,48 Eur (25.200,00 Sk). Z predloženého listinného dôkazu poskytnutého samotnou žalovanou vyplýva, že žalobkyňa splatila žalovanej sumu 836,48 Eur. Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru mala žalovaná nárok len na vrátenie poskytnutej sumy vo výške 663,88 Eur. Prevyšujúce plnenie žalobkyne v prospech žalovanej v sume 172,60 Eur tak predstavuje bezdôvodné obohatenie, ktoré je žalovaná povinná vydať s poukazom na § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu súd žalobe vyhovel a žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 172,60 Eur s prísl.

39. Podľa § 517 ods. 1 a 2 OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

40. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného v čase omeškania žalovaného výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.“

7. Podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa

porušíteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušíteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľa, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľa poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušíteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľa“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

8. Súd poukazuje na interpretačné pravidlo obsiahnuté v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/45/2012 zo dňa 24.06.2013, podľa ktorého pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa. Preto v predmetnom prípade právoplatným ukončením konania vo veci sp. zn. 5Csp/122/2018, bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného primerané finančné zadosťučinenie. (viď tiež uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 12Co/63/2019-113 zo dňa 07.11.2019).

9. Súd odkazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019, v ktorom tento súd v bode 18. odôvodnenia (odvolávajúc sa na svoje skoršie rozhodnutie vo veci sp. zn. 6Cdo/389/2015) konštatoval: „Pod úspešným uplatnením práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétnej vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje.“

10. Aj použitím doslovného gramatického výkladu vo vzťahu k vyslovenému právnomu názoru Najvyššieho súdu SR súd dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené predpoklady pre uplatnenie práva žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie. Totiž pojem „judikovať“ neznamená vysloviť právny záver len vo výroku rozhodnutia a dokonca neznamená len „ratio decidendi“, teda nosný dôvod rozhodnutia, ale za judikovanie je potrebné považovať aj „obiter dictum“, teda marginálne závery rozhodnutia súdu. Je nepochybné, že v základnom konaní sp. zn. 5Csp/86/2018 súd vyhovel žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia 172,60 Eur s príslušenstvom a zároveň učil neprijateľnosť použitej zmluvnej podmienky zo strany žalovaného.

11. Z uvedeného rozhodnutia nemožno vyvodit' iný záver než ten, že žalobca bol v postavení žalovaného ako spotrebiteľa v pôvodnom konaní voči žalovanému (dodávateľovi) úspešný. Preto sú splnené predpoklady podľa tretej vety § 3 ods. 5 zákona š. 250/2007 Z. z.

12. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

13. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva „odradzujúci“). Inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred

diskrimináciou. Sankcie za diskriminačné správanie musia byť „účinné, primerané a odradzujúce“ (k tomu pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/101/2017 zo dňa 7.12.2017).

14. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadostučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak to urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

15. Súd mal preukázané, že žalobca bol v základnom konaní v procesnom postavení žalobcu úspešný. Vychádzajúc z odôvodnenia rozsudku vo veci sp. zn. 5Csp/86/2018 žalovaný sa na úkor žalobcu obohatil z dôvodu nedostatkov úverovej zmluvy spôsobujúcej jej bezúročnosť a bezpoplatkovosť. Niet pochybností o tom, že žalobca ako spotrebiteľ si bol nútený uplatňovať svoje práva a brániť sa v základnom konaní a bol v tomto základnom konaní úspešný, čím došlo k naplneniu dikcie tretej vety § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa.

16. Výška primeraného finančného zadostučinenia nie je v zákone explicitne definovaná, ale je ponechaná na úvahu súdu, ktorý vyhodnocuje jej primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci.

17. Súd žalobcovi priznal titulom primeraného finančného zadostučinenia spolu sumu 372,60 Eur. V tejto súvislosti mal na pamäti satisfakčnú funkciu primeraného finančného zadostučinenia. Podľa názoru súdu práve táto suma dostatočne kompenzuje vzniknutú ujmu žalobcovi, ktorému bolo zasiahnutého ako do majetkovej sféry, ale aj skutočnosťou, že bol nútený bezdôvodné obohatenie si žiadať späť, bol narušený nielen jeho bežný život.

18. Súd vzal zreteľ aj na sankčnú a odradzujúcu zložku primeraného finančného zadostučinenia, pričom aj z tohto pohľadu sa suma priznaná žalobcovi javí ako primeraná. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadostučinenia, ktorá nemôže byť svojvoľná, je potrebné vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, povinností. Inštitút primeraného finančného zadostučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétne výška priznaného finančného zadostučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti. Odôvodnenie priznanej výšky musí byť presvedčivé, lebo výška primeraného finančného zadostučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa spočíva na voľnej úvahe súdu (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17CoCsp/24/2020 zo dňa 18.08.2020).

19. V danom prípade súd zohľadnil závažnosť porušenia práv, keď zmluva medzi žalobcom a žalovaným neobsahovala náležitosti v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. a to g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu, i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, (...) a v dôsledku absencie týchto podstatných náležitostí zmluvy bol úver považovaný za bezúročný a bez poplatkov podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona, Zároveň je zřejmé, že súd vyslovil aj to, že zmluvné dojednanie uvedené vo výroku II. tohto rozsudku je v hrubom rozpore so záujmom spotrebiteľa, keďže z bodu 19 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru je zřejmé, že žalovaná ako dodávateľ týmto dojednaním sledovala cieľ, a teda, aby dlžník, ktorý uzavrel zmluvu o úvere, bol vylúčený spod režimu spotrebiteľského práva, ktoré je preňho rozhodne prijateľnejšie než právna úprava obsiahnutá v Obchodnom zákonníku. Navyše nejde o individuálne zmluvné dojednanie, čo znamená, že žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť znenie Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Išlo teda o neplatné zmluvné dojednanie, ktoré predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

20. Keďže zákon okrem primeranosti nestanovuje žiadne konkrétne kritériá, ktoré by spotrebiteľ mal tvrdiť a dokazovať, neobstojí tvrdenie žalovaného o nedostatočnom odôvodnení výšky požadovaného zadostučinenia žalobkyňou. Žalobkyňa v žalobe logicky a dostatočne odôvodnila výšku požadovaného

zadosťučinenia keď uviedla, že odvodzuje ju od sumy, o ktorú sa na ich úkor žalovaný bezdôvodne obohatil. Úvaha zvolená žalobkyňou pritom má svoju logiku vo vzťahu k preventívnej a odradzujúcej funkcii primeraného finančného zadosťučinenia, nakoľko odradiť dodávateľa od recidívy predsa môže práve jeho uvedenie si, že čím vyššiu sumu od spotrebiteľa bude nedôvodne žiadať, tým vyššie finančné zadosťučinenie v prípade úspešného uplatnenia ochrany spotrebiteľom následne bude musieť poskytnúť. Preto odradzujúci účinok vo vzťahu k tomu, aby boli dodržiavané náležitosti zmlúv a aby sa žalovaný v budúcnosti nedomáhal na spotrebiteľoch nedôvodných plnení v takej výške môže byť práve v takom prípade naplnený. To ale neznamená, že výška zadosťučinenia musí byť nevyhnutne matematicky zhodná so sumou, o ktorú sa veriteľ obohatil. Súd v okolnostiach veci za primeranú sumu zadosťučinenia považoval sumu 172,60 Eur (primeraná vo vzťahu k časti, kde súd priznal žalobkyni bezdôvodné obohatenie) + 200 Eur (primeraná vo vzťahu k časti, kde súd vyslovil neprijateľnosť zmluvnej podmienky). V sume 172,60 Eur, ide práve o časť sumy, o ktorú sa žalovaný na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil, pričom k zníženiu tejto sumy primeraného finančného zadosťučinenia mohol prispieť žalovaný aj sám, a to tým, že by nežiadal od žalobkyne takú sumu protiplnenia za úver.

21. Súd obranu žalovaného v spore nepovažoval za dôvodnú. Súd legitímne využitie zákonného práva žalobkyne proti žalovanému žiadať primerané finančné zadosťučinenie v žiadnom prípade nepovažuje tu za zjavné zneužitie práva, ako to tvrdil žalovaný. Súd považuje za legitímne a spravodlivé priznať žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie v sume, ktorá nebude len symbolická, keďže symbolická suma nemá dostatočný ani sankčný, ani odradzujúci charakter. Podľa názoru súdu pri opodstatnených nárokoch spotrebiteľov nestačí len strohé konštatovanie súdu o porušení práv vyslovením napríklad neprijateľnej zmluvnej podmienky alebo vydaním bezdôvodného obohatenia ale je potrebné tento proces zavŕšiť priznaním aj finančnej kompenzácie odrážajúcej ujmu, ktorú spotrebiteľ utrpel pri súdnej a inej konfrontácii s dodávateľom a odradzujúcej dodávateľa od opakovania svojho konania. K nedôvodnosti obrany žalovaného a k námietke nedostatočného zdôvodnenia požadovanej výšky finančného zadosťučinenia súd poukazuje tiež na závery súdnej praxe, cit. „Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní. Spotrebiteľ, teda žalobkyňa, nie je povinná preukázať ujmu, ktorá jej vznikla, pretože zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde“ (pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.20CoCsp/31/2021 a ďalšie).

22. V súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č.250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č.250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi. Zákon podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená ujma nevyžaduje (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn.6Cdo/127/2017). V ňom Najvyšší súd okrem iného v súvislosti s primeraným finančným zadosťučinením podľa § 3 ods.5 zákona č.250/2007 Z.z. konštatoval, že „zákonodarcu pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia) je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne.“

23. Súd tak za primerané finančné zadosťučinenie na odčinenie všetkých útrap a dôsledkov u žalobkyne a na druhej strane na efektívne odradenie žalovaného od opakovania takých postupov považuje sumu 372,60 Eur. Čo sa týka satisfakčnej a odmeňujúcej funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, niet pochýb o tom, že požadovanie nedôvodných úrokov a poplatkov zo strany žalovaného od spotrebiteľa logicky znamená obmedzenie komfortu spotrebiteľa, berie mu čas a kľud. Žalobkyňa bola vystavená riziku absolútne neprimeraného peňažného plnenia, čo malo negatívny dopad na život žalobkyne. Všetky tieto skutočnosti súd zohľadnil pri svojom rozhodnutí. Zohľadnil primerane aj rozhodovaciu prax súdov majúcu na pamäti zásadu predvídateľnosti súdneho rozhodovania, samozrejme, pri zohľadnení faktu, že každá vec vo svojich konkrétnych skutkových okolnostiach môže byť odlišná a že paušalizovanie toho, čo je v konkrétnom prípade „primerané“ nie je možné.

Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, respektíve kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Na druhej strane, ani symbolické finančné zadosťučinenie nebolo by tu na mieste, nakoľko z hľadiska zákonom predpokladaného účelu by sa také zjavne minulo účinkom a účelu zákona. Preto súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 372,60 Eur a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol.

24. Súd bral do úvahy aj skutočnosť, aby priznanie finančného zadosťučinenia nebolo len nástrojom bezdôvodného majetkového obohacovania žalobcu. Finančné zadosťučinenie je nárok, ktorý je priznávaný navyše, pre primeranosť nároku ktorého súd má umožnené aplikovať voľnú úvahu, obmedzenú tak, aby táto nebola arbitrárna a logicky zdôvodniteľná. Vzhľadom na uvedené skutočnosti o porušení spotrebiteľských práv zohľadniac aj to, že základné konanie skončilo vydaním kontumačného rozsudku a všetkých ostatných spomenutých skutočností má súd za to, že suma 372,60 Eur (pri bezdôvodnom obohatení žalovaného vo výške 172,60 Eur a použití neprijateľnej podmienky) ako finančné zadosťučinenie je pre dovŕšenie satisfakcie porušených práv žalobcu ako spotrebiteľa vhodná (primeraná) a popri už judikovanej povinnosti žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobcovi rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 5Csp/86/2018 spolu so zaplatením náhrad trov konania sankcionuje žalovaného dostatočne, čím svojim účinkom prispieva aj k upusteniu od uplatňovania obdobných nekalých praktík voči iným spotrebiteľom. Uvedená suma 372,60 Eur zodpovedá zákonom zvýraznenej ochrane spotrebiteľa, a má aj ním požadovanú primeranú sankčnú povahu, vedúcu žalovaného k upusteniu od obdobného konania v budúcnosti.

25. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP. Súd vychádzal zo zásady úspechu zakotvenej v § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorej súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci. Žalobca bol úspešný v konaní, keďže mu súd priznal nárok, ktorý závisel od úvahy súdu. Žalobca bol teda úspešný v základe nároku, keďže priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré závisí od úvahy súdu. Preto súd rozhodol, že žalobca má voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy. O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

2

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.